

Hristo Petreski

Rojen leta 1957 v Kruševu. Pesnik, prozaist, kritik in prevajalec. Diplomiral na Ekonomski fakulteti v Skopju. Avtor pesniških zbirk: *Ogledalo* (1979), *Se nadaljuje* (v soavtorstvu s Slavetom G'org'om Dimoskim, 1980), *Vulkanska potreba* (1981), *Pogovor z zidovi* (1981), *V jagodi pa črv* (1982), *Vrh* (1983), *Ščit* (1985), *Tuje telo* (1990), *Potnik se vrača* (1991), *Kamen jezik* (1996), *Stekleni ključ* (2003). Objavil je tudi pesniški zbirki za otroke in mladino: *Bonsai* (1991), *Beli peteh črni veter* (1992). Je avtor zbirk novel *Prodajalna čistega zraka* (1988) in *Dobri hudič* (1996) ter proze za otroke in mladino *Skopski tramvaj* (1996). Ukvarja se tudi s kritiko in publicistiko. Dobil je nagrade Aco Šopov, Krste Petkov - Misirkov, Vasil Kunoski in druge.

Položaj

horizontalni in vertikalni položaj
se večno borita
za zavzemanje nasprotnih vlog

kar vztrajno teži
k poletu v višave,
je otrok, ki oponaša topole,
bilka, ovenela brez sonca in vode,
sen, ki ga pretvarja v lastni pad,

a najbrž je trajna laž to:
da kar je gori hoče doli
in obratno
vse dokler ne občuti razlik

in ne, da je človeku
mesto na zemlji
(kot bi ga rodila ona
in ne mati iz mesa in krvi?)

in vse drugo je zato odveč in lažno:
postelja, palica in bergle,
na katere se ljudje opirajo,
samo da bi dokazali, da pripadajo
tej in tej vrsti (pokončni in na dveh nogah)

P. S.
mar kljub temu ne zmaga
vedno horizontalni in ne vertikalni
položaj?!

Vodna pot

v našem kraju so pripovedovali
o človeku, ki je hotel
peš prehoditi jezero

očitno, boste pomislili, gre za pomoto,
ker niste upoštevali naslednjega:

a) prehodil je planino
in prispel zadihan in zamišljen pred jezero

b) prehodil je strmino
in ni imel druge izbire niti pred vodo

c) prehodil ni ne ene ne druge,
ampak je na to le pomislil

ne, človek je stopil najprej z eno (z desno, seveda)
potem pa z drugo nogo,
ker pač ni mogel poleteti –
od ene do druge planine!

in!/?

P. S.

lebdel je nad vodo, nosili so ga valovi
in po prehojenih, edini, vodni poti
se je spet znašel pred planino,
vendar isto – le z druge strani!

Muha

vstopala je
skupaj z nami:
v letala
v grobnice
v hotele
v sobe
v kopalnice
v avtobuse
v avtomobile
v muzeje ...
vse dokler
se nam od njenega dotika in brenčanja
ni zvrtilo v glavi
in smo se vsi spravili nadnjo:
gospodarji in strežniki

a to ni bila običajna muha,
ki bi jo z enim zamahom roke, brisače
ali plastične lopatke –
bilo mogoče zalepiti na zid
ali preprosto "opraviti z njo" že v letu

to je bila muha iz Makedonije,
ki jo je v potovalki slučajno prinesel nekdo od nas
koga je tako zelo motila,
da nas je silil, da dvignemo
(a nismo dvignili):
belo rjuho razpeto
tudi čez Kitajski zid?!

(Kitajska, maj 1997)

Pesnik

v pesnikovem vrtu
je slikar na zemljo
napisal naslednjo misel:
"zakaj bodo listi dreves spet zeleni,
naši lasje pa beli?"

*Žaluj gora, žaluj sestra, ah, oba žalujva,
ti za tvojim listjem, jaz pa za mladostjo
tvoje listje, gora sestra, tebi se povrne,
a mladosti moja ...²*
pesem, ki smo jo premalo peli,
niti sanjalo se nam ni, da jo tudi drugi pojejo

na rdeči zemlji, zlizani od teptanja,
ne vznikne več ne hrast ne bilka,
le še kakšna davno zakopana misel
se zasvetlika izpod apna in opilkov,
s katerimi nekateri še vedno označujejo rast let!

(Kitajska, maj 1997)

² Odlomek iz makedonske ljudske *Zadji, zajdi* (op. prev.).

Dvorišče

trave nima travo ima
večje je kot avla

isto je če si dvorišče
ali besedišče

misel je kot
starka ki leži

v dvorišču
hiša je kralj

če je treba
v srce ga preselimo

ne gre jokati
s sekiro v roki

ni važno kje so
ko jih ni

mati je najlepša
ko molči na dvorišču.

*Izbor in biografije Ranko Mladenoski
Prevedla Namita Subiotto*